

15.2.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite Lausuntopyyntö LVM/1996/13/2015

**Asia Valtioneuvoston kanslian lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa - massadatan ja my-
datan strategiset linjaukset ja toimet**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt valtioneuvoston kanslialta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa. Lausuttava periaatepäätösluonnos on yksi digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö -kärkihankkeen toimenpidekokonaisuuksista, jonka tavoitteena on lisätä suurten tietoaaineistojen (massadatan) hyödyntämistä sekä käynnistää ns. omadataan perustuvia kokeiluja ja luoda toimintaedellytykset datan käyttöön perustuvalle liiketoiminnalle ja alan kasvulle.

Valtioneuvoston kanslia toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Periaatepäätösluonnoksessa esitetyt tavoitteet, linjaukset ja toimenpideehdotukset ovat valtioneuvoston kanslian mielestä hyviä ja kannatettavia alla olevin huomioin.

Useimpien toimenpide-ehdotusten toteuttaminen edellyttää määrätietoista ja pitkäjänteistä kehittämistoimintaa. Toimenpide-ehdotuksia on syytä priorisoida, jotta tärkeimpiin kohteisiin voidaan panostaa resursseja riittävästi ja kestävästi tulosten aikaan saamiseksi.

Massadatan tehokkaan hyödyntämisen toteutuminen (strateginen tavoite 2: datan käytön kustannushyötysuhde kasvaa) edellyttää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä palvelukehityksessä. Valtioneuvoston kanslia pitää yhtenäisiä tietomalleja ja -rakenteita keskeisinä palvelujen laadun ja niistä saatavien hyötyjen saavuttamisessa.

Periaatepäätöksen luonnoksessa on otettu huomioon tietoturvallisuus ja tietosuojat. Suurien datamäärien hyödyntämisessä ja yhdistämisessä on kuitenkin otettava huomioon, että tietojen yhdistäminen saattaa tuottaa riskejä esim. yhteiskunnalle, organisaatioille tai kansalaisille.

Henkilötiedon osalta on erityisen tärkeää, että yksilöllä on hyvät edellytykset hallita ja käyttää itseään koskevia henkilötietoja (mydata, omadata) tarkoituksenmukaisella tavalla ja että tiedon väärinkäytön mahdollisuudet minimoidaan.

Massadataan kohdistuva analytiikka ei saa antaa aiheuttomasti pääsyä konkreettiseen yksilötason tietoon ja toisaalta yksilötasoista tietoa ei kerättäisi perusteettomasti.

Periaatepäätöksen luonnoksessa on ansiokkaasti nostettu esiin datan erityisosaajien koulutus. Massadatan ja mydatan osalta edellytetään valveutuneisuutta ja mediaosaamista myös muilta toimijoilta niin organisaatio- kuin yksilötasolla esim. luonnoksessa ehdotettujen kokeilujen osalta.

Linjauksen 1.2 (kyvykkyyttä kasvattavalla datapolitiikalla mahdollistetaan kasvu ja vahvistetaan päätöksenteon tietopohjaa) toimenpiteenä mainitaan tutkimusinfrastruktuurien tuottaman datan hyödyntäminen (OKM, TEM, LVM). Myös muilla hallinnonaloilla tuotetaan tutkimusdataa, jonka hyödyntäminen tulee ottaa huomioon.

Periaatepäätöstä koskevassa resurssien käytön tehostamista ja rahoituksen saatavuutta koskevassa kohdassa (linjaus 3.2.) todetaan "palvelujen kansainvälistä näkyvyyttä lisätään Team Finlandin toimin." Näkyvyyden lisääminen ja kaupallistamisen kehittäminen on mahdollista ottamalla massadatan liiketoiminnan edistäminen yhdeksi Team Finland -verkoston toimintatavoitteeksi, ml. kehittämällä nykyisiä kasvuohjelmia ja huomioimalla tavoite viestintäsuunnittelussa, ja ohjaamalla maailmalta olevaa Team Finland -verkostoa tavoitteen toteuttamisessa.

Linjauksen 1.1 toimenpide-ehdotuksessa todetaan, että otetaan käyttöön kokeilulakeja esim. mobiilidatan ja paikkatiedon hyödyntämiseen palvelukehityksessä. Ehdotetaan, että linjauksessa konkretisoidaan, mitä kokeilulaeilla tarkoitetaan.

Timo Lankinen
Alivaltiosihteeri

Anne Niemi
Neuvotteleva virkamies, tiedonhallintayksikön päällikkö